

Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Losser houdende regels omtrent jeugdhulp (Beleidsregels Jeugdhulp gemeente Losser 2021)

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Losser,

gelet op de Algemene wet bestuursrecht (hoofdstuk 4, titel 4.3), de Jeugdwet (artikel 8.1.1, tweede lid, onder c), de Verordening jeugdhulp gemeente Losser 2020 en de Nadere regels jeugdhulp gemeente Losser 2021,

overwegende dat het noodzakelijk is om beleidsregels vast te stellen inzake het uitwerken van de uitoefening van de bevoegdheid van het college inzake de jeugdhulp,

besluit vast te stellen:

Beleidsregels jeugdhulp gemeente Losser 2021.

1. Algemene bepalingen

1.1 Inleiding

Beleidsregels ontleen hun status aan artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht: "Een bestuursorgaan kan beleidsregels vaststellen met betrekking tot een hem toekomende of onder zijn verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door hem gedelegeerde bevoegdheid."

Bij beleidsregels gaat het om een bij besluit vastgestelde algemene regel niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, zoals de Verordening jeugdhulp. Beleidsregels gaan over de vaststelling van feiten, wet interpreterend beleid of over hoe bepalingen in de verordening door het college worden toegepast. Concreet betekent dit voor de uitvoeringspraktijk dat alle (min of meer) gelijke gevallen op een gelijke manier worden afgehandeld volgens het door het college vastgestelde beleid dat als zodanig ook is bekendgemaakt middels publicatie.

1.2 Begripsbepalingen

In deze beleidsregels en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. *Afsprakenoverzicht*: Een weergave van afspraken tussen de externe verwijzer en de zorgaanbieder omtrent de te bereiken resultaten en in te zetten ondersteuning voor de jeugdige en/of zijn ouders. De afspraakoverzichten worden op inhoud getoetst door de gemeente en zijn onderdeel van het Twents ondersteuningsmodel;
- b. *Financieel besluit*: Financieel besluit jeugdhulp gemeente Losser 2021;
- c. *Nadere regels*: Nadere regels jeugdhulp gemeente Losser 2021;
- d. *Onafhankelijke cliëntondersteuning*: Onafhankelijke kosteloze ondersteuning met informatie, advies en korte ondersteuning die de jeugdige en/of zijn ouders helpt zo zelfredzaam mogelijk te zijn en de daarvoor benodigde zorg en ondersteuning te vinden en te krijgen.
- e. *Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT)*: OZJT bouwt voor en met de Twentse gemeenten aan een duurzaam en betaalbaar zorgstelsel op gebied van zorg en jeugdhulp;
- f. *Ouders*: degene(n) die gezag heeft/hebben over de jeugdige;
- g. *Resultatenoverzicht*: Een overzicht met daarop uitsluitend een korte omschrijving van de hulpvraag en de te behalen resultaten, naast de basisgegevens van de inwoner en de gemeente. Dit resultatenoverzicht wordt gebruikt door de gemeente en zijn onderdeel van het Twents ondersteuningsmodel;
- h. *Sociaal netwerk*: een netwerk van betekenisvolle personen (bloedverwanten, aanverwanten of anderen die tot de sociale omgeving van de jeugdige en/of het gezin behoren) dat functioneert als ondersteuningsbron voor het eigen welzijn en welbehagen en dat van de personen in het netwerk;
- i. *Specialistisch behandelaar*: psychiater, klinisch psycholoog, klinisch neuropsycholoog, psychotherapeut, verslavingsarts ingeschreven in profielregister KNMG (enkel specialistisch behandelaar binnen de verslavingszorg), verpleegkundig specialist GGZ, GZ-psycholoog, VG Arts, orthopedagoog-generalist NVO, kinder- en jeugdpsycholoog NIP, medisch specialist en gedragswetenschapper (basis orthopedagoog of ontwikkelingspsycholoog);
- j. *Twents Ondersteuningsmodel*: Het Twents Ondersteuningsmodel voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning is een toeleidingsmodel dat dient te voorzien in gewenst zorgaanbod gebaseerd op de Jeugdwet en de Wmo 2015.

- k. *Verordening*: Verordening jeugdhulp gemeente Losser 2020;
- l. *Wet*: Jeugdwet;
- m. *Woonplaatsbeginsel*: regelt dat de verantwoordelijke gemeente voor de inzet van de jeugdhulp of de uitvoering van de maatregel jeugdbescherming of jeugdreclassering in het beginsel de gemeente is waar de ouder met gezag woont en het adres van de gezaghebbende is vastgesteld middels een inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie, conform titel 3 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. Oefenen beide ouders tezamen het gezag over hun minderjarige jeugdige uit, doch hebben zij niet dezelfde woonplaats, dan volgt de jeugdige de woonplaats van de ouder bij wie het feitelijk verblijft dan wel laatstelijk heeft verbleven (art. 12 lid 1 Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

Alle begrippen die niet nader zijn omschreven maar wel in deze beleidsregels worden gebruikt, hebben dezelfde betekenis als in de Jeugdwet (hierna: de wet) en de daarop gebaseerde lagere regelgeving, de Verordening jeugdhulp gemeente Losser 2020 (hierna: de verordening), de Nadere regels jeugdhulp gemeente Losser 2021 (hierna: de nadere regels) en de Algemene Wet bestuursrecht (Awb).

In de beleidsregels wordt omwille van de leesbaarheid in de mannelijke vorm naar personen verwezen. Overal waar hij staat, is ook zij bedoeld.

2. De procedure

Artikelen 2.3 lid 1 en 2.6 van de wet

Hoofdstuk 3, artikel 6 t/m 9 van de verordening

2.1 Inleiding

De wet bepaalt onder meer dat het college verantwoordelijk is om jeugdhulp op een laagdrempelige en herkenbare manier aan te bieden en dat deze te allen tijde bereikbaar en beschikbaar is in situaties waar onmiddellijke uitvoering van taken is geboden. Daarvoor moet het college ook zorgen voor een deskundige toeleiding naar, advisering over, bepaling van en het inzetten van de aangewezen voorziening, waardoor de jeugdige in staat wordt gesteld:

- gezond en veilig op te groeien;
- te groeien naar zelfstandigheid, en
- voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau.

Jeugdigen en ouder(s), die volgens het woonplaatsbeginsel onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Losser vallen, kunnen in aanmerking komen voor jeugdhulp (al dan niet als individuele voorziening) mits wordt voldaan aan nader te benoemen criteria in de vorm van de ondersteuning, hulp en zorg bij opgroei-, opvoedings- en psychische problemen en stoornissen (art. 1.1 van de wet).

Toegang tot jeugdhulp

Omdat de wet geen regels stelt over het indienen van een aanvraag, gelden de regels van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De jeugdige en/of zijn ouder(s) met een behoefte aan jeugdhulp kunnen hun hulpvraag melden bij het college. Er bestaat dan het recht op een onderzoek. Het college kan op deze manier in samenspraak met de jeugdige en/of zijn ouder(s) eerst zorgvuldig de ondersteuningsbehoefte en de mogelijke oplossingen in kaart brengen. Uit de wet volgen de voorwaarden waaraan een goed onderzoek (na de hulpvraag) tenminste moet voldoen (CRVB:2017:1477). Het onderzoek behoort tot de voorbereiding van het besluit (art. 3:2 Awb).

Verordening

De verordening is voor wat betreft de toegang tot jeugdhulp procedureel ingericht zodat het voor jeugdigen en ouders duidelijk is hoe het college te werk gaat nadat zij zich hebben gemeld. De verordening bepaalt ook dat algemene voorzieningen vrij toegankelijk zijn en dat een verzoek om jeugdhulp ook kan verlopen via de wettelijke verwijzers, zonder tussenkomst van de gemeente. Jeugdigen en/of zijn ouder(s) kunnen gebruik maken van een vertrouwenspersoon of onafhankelijke cliëntondersteuning. De verordening schrijft verder voor dat het college een ondersteuningsplan aan de jeugdige en zijn ouder(s) verstrekt met daarin de onderzoeksresultaten. Daaruit kunnen de jeugdige en/of zijn ouder(s) afleiden of ze in aanmerking komen voor jeugdhulp. Ook wordt de jeugdige en zijn ouder(s) in de gelegenheid gesteld zijn eigen persoonlijk plan in te dienen. Daaruit kan het college afleiden waarom de jeugdige en/of zijn ouder(s) van mening is dat hij jeugdhulp van de gemeente nodig heeft. Verder heeft het college een voorlichtingsplicht. Die bestaat uit het informeren van de jeugdige en/of zijn ouder(s) onder welke voorwaarden hij in aanmerking kan komen voor een persoonsgebonden budget (pgb). Nadat het onderzoek is afgerond kan de jeugdige en/of zijn ouder(s) een aanvraag indienen. Daarvoor kan het geschreven ondersteuningsplan op voorgeschreven wijze worden gebruikt. Bij de beslissing op de aanvraag vormt het ondersteuningsplan en het eventueel ingediende persoonlijk plan van de jeugdige en/of zijn ouder(s) het uitgangspunt.

Criteria verordening

In de verordening is een beperkt aantal criteria vastgesteld. Die criteria verschillen naar gelang de aard van de jeugdhulp waarop de jeugdige en/of zijn ouder(s) is aangewezen. Het college baseert de beslissing op de aanvraag mede op basis van de verordening.

2.2 Onderzoeksverplichting

De wet schrijft voor dat het college een onderzoek moet doen naar de behoefte aan jeugdhulp als de jeugdige en/of zijn ouder(s) dat bij het college heeft aangegeven. In tegenstelling tot de Wmo 2015 schrijft de wet niet voor welke onderwerpen tijdens het onderzoek aan bod moeten komen. Uit de jurisprudentie blijkt dat het college niet altijd alleen kan uitgaan van de hulpvraag van de jeugdige en/of zijn ouder(s). Het gaat er om dat het college een volledig beeld krijgt van de situatie (bijv. RBO-BR:2018:469, RBGEL:2017:3439).

Stappenplan

In CRVB:2017:1477 heeft de Centrale Raad van Beroep zich voor het eerst uitgesproken over (onder meer) de vraag waar onderzoek van het college aan moet voldoen wanneer een jeugdige en/of zijn ouder(s) een hulpvraag stellen. Wanneer een hulpvraag voor jeugdhulp wordt gesteld, moet het college allereerst vaststellen:

- wat de hulpvraag van jeugdige of ouders is;
- of er sprake is van opgroei- en opvoedingsproblemen of psychische problematiek;
- welke problemen en stoornissen er zijn.

Wanneer die problemen voldoende concreet in kaart zijn gebracht, kan worden bepaald welke ondersteuning naar aard en omvang nodig is. Het onderzoek moet er vervolgens opgericht zijn of en in hoeverre de nodige hulp en ondersteuning mogelijk is middels:

- de eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen;
- ondersteuning die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- ondersteuning door andere personen uit het sociale netwerk;
- algemene voorliggende voorzieningen.

Zijn die mogelijkheden ontoereikend, dan zal het college een maatwerkvoorziening moeten verlenen. Wanneer het onderzoek naar de nodige ondersteuning specifieke deskundigheid vereist, mag een specifiek deskundig oordeel en advies niet ontbreken.

Spoedhulp

Art. 2.6, eerste lid aanhef en onder b, van de wet bepaalt onder meer dat jeugdhulp te allen tijde bereikbaar en beschikbaar is in situaties waar onmiddellijke uitvoering van taken is geboden. De verplichting tot het zorgen voor spoedhulp laat zich niet vertalen in beleidsregels, maar is afhankelijk van de individuele situatie.

2.3 Inlichtingen- en medewerkingsplicht

Om een onderzoek volledig uit te kunnen voeren is het van belang dat de jeugdige en zijn ouder(s) het college de gegevens en bescheiden verschaft die voor *het onderzoek* nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (art. 4:2 van de Awb). Zij moeten daaraan hun medewerking verlenen als het college daar om vraagt (art. 8.1.2, derde lid, van de wet). Dit noemen we de medewerkingsplicht. Alleen de inlichtingenplicht voor jeugdigen en/of zijn ouder(s), die is verbonden aan een verstrekt pgb is wettelijk geregeld (art. 8.1.2 van de wet). De verordening bepaalt daarom dat de jeugdige en/of zijn ouder(s) ook verplicht zijn op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden te doen, waarvan hun redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot *heroverweging van een beslissing* aangaande jeugdhulp in natura (art. 8.1.2 van de wet en art. 12.1 van de verordening).

2.4 Maatwerk

De wet schept een jeugdhulpplicht voor gemeenten met als doel het versterken van de eigen kracht van de jeugdige en van het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin en de sociale omgeving. Deze verplichting geldt alleen als de jeugdige en zijn ouders er zelf niet uitkomen. Bij de beslissing op de aanvraag gaat het om maatwerk. Uit de wet volgt dat het moet gaan om passende jeugdhulp waardoor de jeugdige in staat wordt gesteld gezond en veilig op te groeien, kan groeien naar zelfstandigheid, voldoende zelfredzaam is en maatschappelijk kan participeren, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau. Dat wil zeggen dat het bij het bieden van maatwerk om een resultaatverplichting gaat. Het resultaat kan op verschillende manieren worden bereikt (bijv. middels het sociaal netwerk, algemene voorliggende voorzieningen of een individuele voorziening). Daarom is het bij het onderzoek naar de hulpvraag van groot belang dat het onderzoek zich richt op het bereiken

van een resultaat. Dit in samenspraak met de jeugdige, zijn ouder(s) en mogelijk andere personen uit het sociaal netwerk. Het resultaat van de ondersteuning zal waar mogelijk én nodig zo veel mogelijk moeten aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de jeugdige en de ouder(s) en hun sociale omgeving, waarbij de gemeente de visie van “zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig” hanteert.

2.5 Weigeren aanvraag jeugdhulp (individuele voorziening)

In principe gaat een andere wet voor op de Jeugdwet. Het college hoeft dus geen jeugdhulp te verstrekken als de jeugdige gebruik kan maken van een andere wet (art. 1.2 eerste lid van de wet). Er kunnen meerdere oorzaken zijn voor de problemen van de jeugdige op grond waarvan hij hulp kan krijgen uit andere wetten (zie §4.3 en §4.4). In bijzondere gevallen gaat de Jeugdwet voor op andere wetten om onduidelijkheid voor de jeugdige te voorkomen. Het college beoordeelt ook of de jeugdige in aanmerking kan komen voor een indicatie op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz). Is dat het geval dan zal de jeugdige, zijn ouder(s) of wettelijke vertegenwoordiger daar een aanvraag voor moeten indienen bij het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ). Dat neemt overigens niet weg dat (de verstrekte) jeugdhulp niet naast de Wlz mogelijk is. Dat is het geval als de ondersteuning niet door de Wlz wordt geboden en voor de jeugdige wel noodzakelijk is (RBZWB:2017:4537). Denk hierbij met name aan opvoedondersteuning.

2.6 Afronding jeugdhulpaanvraag

Na afronding van het onderzoek wordt er al dan niet een individuele voorziening toegekend. Als bewijs van het al dan niet toekennen van een individuele voorziening door de gemeente, of het tussentijds wijzigen van de rechten en plichten rondom een jeugdhulpvoorziening, zal het college een beschikking afgeven. Bij toekenning door een huisarts, medisch specialist of jeugdarts wordt alleen op verzoek van de jeugdige en/of zijn ouders een beschikking afgegeven (zie art. 6.4 van de verordening).

De jeugdige en/of zijn ouder(s) moeten met de beschikking de informatie krijgen die nodig is om hun rechtspositie te bepalen en te begrijpen. Hiervoor is nodig dat de beschikking de jeugdige en/of zijn ouder(s) goed en volledig informeert. In de beschikking voor het verstrekken van een individuele voorziening wordt daarom het volgende vastgelegd:

- a. de individuele voorziening die wordt verstrekt;
- b. het beoogde resultaat daarvan;
- c. de ingangsdatum en duur van de verstrekking;
- d. de directe tijd die met de voorziening gepaard gaat;
- e. een zo concreet als nodige beschrijving van de toegekende zorg;
- f. of de voorziening in natura of in pgb wordt verstrekt, en indien van toepassing;
- g. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn en welk resultaat daarmee wordt beoogd.

Bij het verstrekken van een voorziening in de vorm van een pgb vermeldt de beschikking naast de bovengenoemde zaken bovendien:

- a. hoe de bekwaamheid van de aanvrager is getoetst en dat pgb passend wordt geacht;
- b. de hoogte van het pgb;
- c. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb (zie §6.4);
- d. hoe de feitelijke betaling ten laste van het te verstrekken pgb plaatsvindt;
- e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.

Het ondersteuningsplan kan onderdeel uitmaken van de beschikking (zie art. 6.1 van de verordening). Hierdoor kunnen de bovenstaande punten ook in het ondersteuningsplan opgenomen staan. Het ingevulde afspraken- of resultatenoverzicht door de zorgaanbieder, waarin onder andere is vastgelegd aan welke doelen gewerkt gaat worden, kan ook onderdeel zijn van de beschikking.

De beschikking dient volgens artikel 4:13 van de Awb te worden afgegeven binnen een redelijke termijn van acht weken na ontvangst van de aanvraag. Indien een beschikking niet binnen acht weken kan worden gegeven, dient het bestuursorgaan dit binnen deze termijn aan de aanvrager mede te delen en daarbij een redelijk termijn te noemen waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (zie art. 4:14, derde lid, van de Awb). Dit termijn is een maximumtermijn. Indien nodig kan na een hulpvraag binnen enkele dagen een individuele voorziening worden verstrekt. In complexe situaties zal in de regel in het belang van een zorgvuldig onderzoek een langere termijn nodig zijn. Bijvoorbeeld, indien een langer durend diagnostrajec benodigd is, kan dit ook tot een wat langere afhandeldingsduur van de aanvraag leiden.

Bij een besluit tot toekenning van een individuele voorziening wordt de beschikking afgegeven met een vastgestelde geldigheidsduur. De geldigheidsduur is tot het moment waarop de consultant de indicatie heeft afgegeven of de betrokken jeugdhulpaanbieder de jeugdhulp heeft beëindigd en het college hiervan op de hoogte heeft gesteld.

Bezwaar en beroep

In de beschikking wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt. De mogelijkheid om bezwaar in te dienen tegen de beschikking en ook de daarop volgende mogelijkheid van beroep bij de rechter is geregeld in de Awb (zie art. 6.4) en geldt in beginsel voor alle beschikkingen.

3. Eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen

Artikel 2.3 van de wet

Hoofdstuk 3, artikel 9 van de verordening

3.1 Inleiding

Het college hoeft geen jeugdhulp te verstrekken als de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige en/of zijn ouder(s) naar oordeel van het college toereikend zijn (art. 2.3, eerste lid, van de wet). Hulp van personen uit het sociaal netwerk valt daar ook onder. De eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen zijn persoonsgebonden. Dat wil zeggen dat het betrekking kan hebben op de jeugdige of zijn ouder(s), maar ook op beiden. Het college zal in elke individuele situatie moeten beoordelen of en in hoeverre de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen toereikend zijn (RBOVE:2016:1379). Komt het college tot het oordeel dat de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige en/of zijn ouder(s) (deels) toereikend zijn, dan kan een aanvraag om jeugdhulp geheel of gedeeltelijk worden afgewezen.

3.2 Zorgplicht

Ouders hebben een plicht en het recht om hun minderjarig kind te verzorgen, op te voeden en te onderhouden (art. 247 en 395a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek), de zogenoemde zorgplicht. Dit houdt in dat zij zorgen en verantwoordelijkheid dragen voor het mentale en lichamelijke welzijn van de jeugdige(n), de veiligheid alsmede het bevorderen van de ontwikkeling van de persoonlijkheid. De zorgplicht strekt zich in ieder geval uit over opvang, vervoer, verzorging, begeleiding en opvoeding die een ouder onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van de jeugdige, normaal gesproken geeft aan zijn kind. Hieronder wordt ook de 'zorg' bij kortdurende ziekte (maximaal drie maanden) met uitzicht op herstel verstaan. Verder behoren ouders hun kinderen een passend leefklimaat te bieden in een beschermende woonomgeving. De zorgplicht van ouders draagt er onder normale omstandigheden aan bij dat jeugdigen: gezond en veilig kunnen opgroeien, groeien naar zelfstandigheid en voldoende zelfredzaam zijn (worden) en maatschappelijk kunnen participeren.

Algemeen aanvaarde opvattingen

Het gaat bij de zorgplicht dan ook om hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten. Dat betekent ook dat de andere ouder de hulp overneemt, als bijvoorbeeld één van de ouders uitvalt.

Wanneer ouders gescheiden zijn, doet het college onderzoek naar de vraag of de ouder, waar de jeugdige niet woonachtig is, de hulp redelijkerwijs kan bieden. De ex-echtgenoot kan immers ook tot de huiselijke kring worden gerekend. Is er sprake van co-ouderschap, dan spreekt het voor zich dat voor beide ouders wordt beoordeeld of dat het geval is, en zo ja in welke mate. Immers, bij co-ouderschap verdelen ouders feitelijk de zorg voor de jeugdige; zij vallen beiden onder de huiselijke kring.

Reikwijdte zorgplicht

De reikwijdte van de zorgplicht van de ouders is onder meer afhankelijk van de leeftijd en de normale ontwikkeling van de jeugdige. Dit nog los van de vraag of hiervoor jeugdhulp kan (of moet) worden verstrekt als ouder(s) daartoe (tijdelijk) niet in staat zijn. Jeugdigen op jonge leeftijd hebben in het algemeen meer hulp nodig van hun ouder(s) dan jeugdigen op een oudere leeftijd. Het ontwikkelingsproces van jeugdigen vraagt dan ook steeds om aanpassing in het opvoedingsgedrag van ouders. Bij elke ontwikkelingsfase horen andere opvoedingsopgaven. In elke ontwikkelingsfase moeten de ouders de opvoeding afstemmen op wat de jeugdige kan of nog moet leren. In tabel 1 zijn de 'normale' ontwikkelingsopgaven en opvoedingsopgaven per fase weergegeven (Oudhof et al., 2013¹).

Tabel 1: 'Normale' ontwikkelingsopgaven en opvoedingsopgaven van jeugdigen (Oudhof et al., 2013)

1) Oudhof, M., De Wolff, M.S., De Ruiter, M., L'Hoir, M.P. en Prinsen, B. (2013). Opvoedingsondersteuning voor hulp bij opvoedingsvragen en lichte opvoedproblemen. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Periode	Ontwikkelingsopgaven	Opvoedingsopgaven
Baby	Lichaamsbeheersing Veilige hechting Dag-nachtritme ontwikkelen	Soepele verzorging Responsiviteit Voorspelbare omgeving
Dreumes/ peuter	Exploratief spel Autonomieontwikkeling Uitdrukken door taal Grenzen accepteren	Veiligheid in huis bewaken Emotionele basis bieden Regels introduceren Praten/benoemen Taal- en spelstimulering
Schoolkind	Sociale vaardigheden Omgang met leeftijdgenoten Positief zelfbeeld Actieve leerhouding Schoolse vaardigheden Moreel besef Zelfredzaamheid	Positieve stimulans Omgang met leeftijdgenoten bevorderen Sociaal gedrag stimuleren Onderwijsondersteunend gedrag Uitleg en instructie Eigen taken geven
Puber	Emotionele zelfstandigheid Omgang met andere sekse Seksuele identiteit Eigen waardensysteem School- en beroepskeuze Probleem oplossen	Enige tolerantie voor experimenten Toezicht houden Emotionele steun bieden Leeftijdsadequate grenzen stellen

Op basis van tabel 1 kan worden gekeken welke ontwikkelingsopgaven bij de ontwikkelingsfase hoort, waarin de jeugdige zich bevindt en welke opvoedingsopgaven de ouders hebben. Wanneer dit verder vertaald wordt naar opvoedingsproblemen, kan er gekeken worden of de problemen van de jeugdige passen bij de leeftijd. Tabel 2 geeft een overzicht van veelvoorkomende 'normale' opvoedproblemen per ontwikkelingsfase, dat sterke gelijkenissen vertoont met het overzicht van ontwikkelingsopgaven van de jeugdige en de opvoedopgaven van ouders in tabel 1. Ook staan er in de tabel voorbeelden van ernstigere problemen, waarbij ondersteuning gewenst kan zijn (Van Yperen, 2010²).

Tabel 2: Overzicht van leeftijdsfasen, veelvoorkomende 'normale' problemen en ernstigere problemen (Van Yperen, 2010)

2) Yperen, T. A. van (2010). 55 vragen over effectiviteit. Antwoorden voor de jeugdzorg. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Globale leeftijd	± 0-2 jaar	± 2-4 jaar	± 5-12 jaar	± 12-19 jaar
'Normaal' probleem	Voedingsproblemen Slaapproblemen Scheidingsangst Angst voor vreemden, donkerte en geluiden	Angst voor vreemden, donkerte en geluiden Koppigheid Driftbuien Agressie Ongehoorzaamheid Druk gedrag/overactiviteit Angst in samenhang met sekserol en identiteit Niet zindelijk	Ruzies Concentratieproblemen Laag prestatieniveau Schoolweigering Stelen of vandalisme als incident Ritualistisch gedrag	Gebruik psychoactieve stoffen (alcohol, drugs) Twijfels over identiteit en/of toekomst Problemen met uiterlijk Problemen met autoriteiten Incidenteel Spijbelen
Voorbeelden van qua moment, duur of intensiteit ernstig probleem bij kind	Eet-/slaapproblemen Reactieve hechtingsstoornis Excessief huilen	Scheidingsangst Fobische/sociale angststoornis Stoornis in taal, spraak, motoriek Encopresis ADHD Gedragsstoornis beperkt tot gezin Oppositieel gedragsstoornis jonge kind	Enuresis Stoornissen in schoolvaardigheden Sociale terugtrekking Persistente schoolweigering Stoornissen in geslachtsidentiteit Gedragsstoornis of vroege delinquentie Neurosen en somatoforme stoornissen	Problemen door alcohol, drugs Stoornis in de identiteit Anorexia en boulimia (nervosa) Problemen bij seksuele oriëntatie Suicide Oppositieel gedragsstoornis puber Gedragsstoornis in groepsverband Delinquentie Schooluitval

Afwegingskader voor het al dan niet inzetten van jeugdhulp

Bij het maken van een afweging voor het inzetten van jeugdhulp wordt in iedere individuele situatie opnieuw door de consulent beoordeeld of jeugdhulp noodzakelijk is (maatwerk). Daarbij wordt niet alleen gekeken naar wat een normaal ontwikkelingsproces van een jeugdige is, maar ook naar de aard van de zorgverlening, de frequentie en de tijdsinvestering, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke omstandigheden van de jeugdige en/of zijn ouders. Om afwegingen te specificeren worden de Beleidsregels indicatiestelling AWBZ 2014 als richtlijn aangehouden.

Als uit deze afweging naar voren komt dat de geleverde zorg onder normale gangbare hulp of zorg valt, die iedereen nodig heeft (zoals eten, drinken, wassen en aankleden), valt dit onder de verantwoordelijkheden van de ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten.

Wanneer dit niet het geval is en een algemene voorziening of personen uit het sociaal netwerk (zie §3.3) geen oplossing kunnen bieden, kan een individuele voorziening ingezet worden.

3.3 Personen uit het sociaal netwerk

Personen uit het sociaal netwerk kunnen een bijdrage leveren aan de oplossing van de hulpvraag. Of dat zo is en in welke mate, komt aan de orde bij het onderzoek dat het college uitvoert als een jeugdige en/of zijn ouder(s) een hulpvraag heeft.

Hulp van personen uit het sociaal netwerk, niet zijnde de ouder(s), is niet afdwingbaar. Bij de ouder(s) van de jeugdige kan dat anders liggen (zie §3.2).

3.4 Overbelasting of dreigende overbelasting ouders

Overbelasting wijst op een verstoring van het evenwicht tussen draagkracht en draaglast waardoor fysieke en/of psychische klachten ontstaan. In het geval dat de ouder(s) overbelast is of dreigt te geraken,

kan (tijdelijk) niet meer gesproken worden van eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen van de ouder(s). Soms is het direct duidelijk dat de ouder(s) overbelast is of dreigt te geraken, maar soms ook niet. Niet alleen de omvang van de planbare hulp, maar ook de noodzaak tot het aanwezig zijn om hulp te bieden, kan van invloed zijn op de belastbaarheid van de ouder(s). Met andere woorden: het uitvoeren van enkele taken op vooraf gezette momenten kan minder belastend zijn dan het uitvoeren van dezelfde taken waarbij permanent toezicht en alertheid van de ouder(s) wordt verwacht. Er kunnen ook andere oorzaken zijn waardoor de ouder(s) overbelast is of dreigt te geraken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het bieden van verpleging en verzorging op grond van de Zorgverzekeringswet (al dan niet met een pgb) of het hebben van een (drukke) baan.

Aannemelijk maken overbelasting

Een beroep op (dreigende) overbelasting moet door de ouder(s) aannemelijk worden gemaakt en zo nodig nader worden onderbouwd. Denk bijvoorbeeld aan een causaal verband tussen de (oorzaak van) de dreigende overbelasting en het op grond daarvan niet in staat zijn om hulp, die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht, te bieden. Is dat aannemelijk gemaakt, dan rust de plicht op het college om daar onderzoek naar te doen. Daarvoor zal de specifieke situatie van de ouder(s), bijvoorbeeld de fysieke en mentale gezondheidstoestand, in kaart worden gebracht. De ouder(s) is desgevraagd verplicht zijn medewerking te verlenen aan dat onderzoek. Weigert de ouder(s) dit, dan kan het college de aanvraag mogelijk niet inhoudelijk beoordelen. Is de (dreigende) overbelasting vastgesteld én kan van de ouder(s) niet worden verwacht om deze op te heffen, dan kan er (tijdelijk) jeugdhulp verstrekt worden.

Opheffen (dreigende) overbelasting

Het college kan van de ouder(s) verwachten dat ze er voor zorgen dat de (dreigende) overbelasting wordt opgeheven. Dat is wel afhankelijk van de oorzaak van de (dreigende) overbelasting en het causale verband tussen de oorzaak en het niet kunnen bieden van de hulp. In de situatie dat de (dreigende) overbelasting voortkomt uit maatschappelijke activiteiten, dan mag het college verwachten dat de ouder(s) deze activiteiten tot een acceptabel niveau verminderd teneinde de (dreigende) overbelasting op te heffen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een zeer druk sociaal leven.

4. Algemene voorliggende voorzieningen

Hoofdstuk 2, artikel 2 en 3 van de verordening

4.1 Inleiding

Wanneer blijkt dat jeugdigen en/of hun ouders niet op eigen kracht of met hulp van het sociaal netwerk tot een oplossing kunnen komen, wordt beoordeeld of er zogenaamde algemene voorliggende voorzieningen zijn die de hulpvraag van jeugdigen en ouders (gedeeltelijk) kunnen oplossen.

4.2 Algemene voorliggende voorziening vrij toegankelijk voor iedere jeugdige en/of ouders

Een algemene voorziening is een breed begrip. Het betreft voorzieningen waar iedereen, zonder indicatie of andere vorm van toegang, gebruik van kan maken. Algemene voorzieningen zijn dus vrij toegankelijk. Het kunnen commerciële diensten zijn, maar ook diensten zonder winstoogmerk, zoals sportclubs of jeugdactiviteiten in de buurt. Ook maatschappelijk werk, schuldhulpverlening, GGD, welzijnswerk en jongerenwerk behoren tot de algemene voorzieningen.

In elke individuele situatie moet worden beoordeeld of een algemene voorziening passend en toereikend is. Als dit zo is, komen jeugdigen en ouders niet in aanmerking voor een individuele voorziening. Dit geldt indien de algemene voorziening:

- daadwerkelijk beschikbaar is voor de jeugdige en/of de ouder(s);
- passend en toereikend is voor de jeugdige en/of de ouder(s);
- financieel gedragen kan worden door het gezin. Het college beoordeelt of het gezin in redelijkheid de algemene voorziening kan betalen. Het is vervolgens aan de ouders om dit te weerleggen. De ouders moeten aannemelijk maken dat de algemene voorziening financieel niet gedragen kan worden.

Is dit niet het geval, dan zal alsnog een (aanvullende) individuele jeugdhulpvoorziening worden aangeboden. Indien jeugdigen en/of hun ouders geen gebruik wensen te maken van een beschikbare algemene voorziening leidt dat niet automatisch tot het verlenen van een individuele voorziening.

4.3 Algemene voorliggende voorzieningen voortvloeiend uit andere wetten

Er zijn ook algemene voorzieningen die voortvloeien uit andere wetten, waaronder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), de Wet langdurige zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet (ZVW) en de Beginselenwet Justitiële jeugdinrichtingen (Beginselenwet JJ).

Wmo 2015

Ondersteuning, wonen/verblijf en persoonlijke verzorging voor jeugdigen tot 18 jaar zijn in de Jeugdwet ondergebracht. De hulpmiddelen en rolstoelen voor jeugdigen vallen onder het lokale beleid behorend bij de Wmo 2015. Hetzelfde geldt voor de woningaanpassingen voor jeugdigen onder de 18 jaar, die thuis blijven wonen.

Aangezien de gemeente zelf verantwoordelijk is voor zowel de uitvoering van de Jeugdwet als van de Wmo 2015, zorgt de gemeente ervoor dat jeugdigen die zowel vóór als ná hun 18e verjaardag hulp nodig hebben, geen last hebben van de overgang naar een ander wettelijk kader.

Wlz, ZVW, Beginselenwet JI

Voorliggend op de Jeugdwet is een voorziening/dienst op grond van een andere wettelijke regeling, zoals de Wet langdurige zorg (Wlz), Zorgverzekeringswet (ZVW) of Beginselenwet Justitiële jeugdinrichtingen, mogelijk. Jeugdigen die gebruik kunnen maken van voorzieningen in het kader van deze genoemde wetten maken geen aanspraak op jeugdhulp in het kader van de Jeugdwet. Ouders en jeugdigen die een aanvraag voor jeugdhulp doen, worden verwezen naar de instantie waar een aanvraag voor een voorziening op basis van de voornoemde wetten kan worden behandeld.

4.4 Algemene voorliggende voorzieningen vanuit onderwijs en kinder- of buitenschoolse opvang

Er zijn ook vanuit het onderwijs en de kinder- of buitenschoolse opvang wettelijke regelingen waarop de jeugdige aanspraak kan maken gelet op zijn behoefte aan maatschappelijke ondersteuning. Deze mogelijkheden worden hieronder kort toegelicht.

Onderwijs

Ondersteuning van jeugdigen met een hulpvraag gerelateerd aan school is de verantwoordelijkheid van school zelf. Samen met de school kan worden gekeken naar de mogelijkheden die vanuit de Wet passend onderwijs aangereikt worden. Alleen in uitzonderlijke situaties; als toezicht en aansturen meer vraagt dan wat van school en ouders kan worden verwacht én de mogelijkheden vanuit de Wet passend onderwijs ontoereikend zijn, kan begeleiding worden geïndiceerd vanuit de Jeugdwet.

Kinderopvang

Een kinderopvang biedt jeugdigen in georganiseerd verband een ontwikkelingsgericht aanbod aan op het moment dat ouders werken, studeren of als jeugdigen een taal- of ontwikkelingsachterstand hebben. De kinderopvang is de verantwoordelijkheid van ouders, werkgever en overheid. Een kinderopvang is ook voor jeugdige met een (lichte) beperking. Het leren omgaan van leidsters met een jeugdige met een beperking is in eerste instantie de taak van ouders. Alleen in uitzonderlijke situaties; als een jeugdige extra begeleiding nodig heeft die niet door leidsters kan worden geboden en niet van ouders kan worden verwacht, kan begeleiding vanuit de Jeugdwet worden geïndiceerd.

5. Individuele voorzieningen (maatwerk)

Hoofdstuk 3, artikel 4 van de verordening

Nadere regels vervoer jeugdhulp gemeente Losser 2021

5.1 Inleiding

Per 1 januari 2019 is het Twents ondersteuningsmodel voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning in werking getreden. Dit model sluit aan op het uitgangspunt van maatwerk.

5.2 Het Twents ondersteuningsmodel voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning

Het Twents ondersteuningsmodel is een toeleidingsmodel dat dient te voorzien in gewenst zorgaanbod gebaseerd op de Jeugdwet en de Wmo 2015. Het model stelt de inwoner centraal en er kan integraal maatwerk geboden worden. Het Twents ondersteuningsmodel is zo ontworpen dat het aansluit op lokale verschillen en mee kan bewegen met lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen. In het model is het niet de gemeente of de verwijzer die bepaalt hoe er aan een oplossing moet worden gewerkt, maar de aanbieder in dialoog met de inwoner. De gemeente of verwijzer bepaalt in gesprek met de inwoner wat (welk resultaat) er behaald moet worden. De aanbieder krijgt een budget om de inwoner zodanig te ondersteunen dat dit resultaat daadwerkelijk kan worden behaald. In het Twents ondersteuningsmodel is keuzevrijheid voor inwoners en daarmee ook diversiteit van aanbieders gegarandeerd. Binnen deze beleidsregels wordt met het begrip inwoner de jeugdigen of diens ouders bedoeld, die volgens het woonplaatsbeginsel onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Losser vallen.

Vier ondersteuningsbehoeften

Er zijn vier ondersteuningsbehoeften met daaraan gekoppeld minimaal drie en maximaal vijf niveaus (§5.3). Het niveau is gebaseerd op kenmerken van de jeugdige en/of gezinssysteem (sociaal netwerk). Daarnaast zijn er drie modules (zie §5.6 t/m §5.8) en beschikbaarheidsvoorzieningen (zie §5.9). Bij noodzakelijke inzet van een individuele voorziening wordt op basis van de resultaten tot een combinatie van ondersteuningsbehoefte(n), niveaus en modules gekomen. Het is mogelijk meerdere resultaten

met de inzet van één ondersteuningsbehoefte of module te realiseren. Het is ook mogelijk dat meerdere ondersteuningsbehoeften of modules bijdragen aan één resultaat.

5.3 Ondersteuningsbehoeften

Samen met de inwoner wordt gekeken welk resultaat de inwoner (of het (gezin)systeem) wil bereiken. Vervolgens wordt gekeken welk type ondersteuningsbehoefte de inwoner (of het (gezin)systeem) nodig heeft. Binnen het Twents ondersteuningsmodel worden de volgende vier ondersteunings-behoeften onderscheiden;

Ondersteuningsbehoefte 1

De inwoner heeft ondersteuning nodig bij de uitvoering van dagelijkse handelingen en vaardigheden, waarbij hij in staat is om de eigen regie over zijn algemene dagelijkse levensverrichtingen te voeren. Het doel van de ondersteuning is om de zelfredzaamheid van de inwoner te stimuleren en tekorten daarin aan te vullen. De ondersteuning is gericht op het uitvoeren van dagelijkse handelingen en vaardigheden.

Ondersteuningsbehoefte 2

De inwoner heeft ondersteuning nodig bij het overzien van dagelijkse handelingen en vaardigheden (regie) en het uitvoeren van zijn dagelijkse handelingen en vaardigheden. Het doel van de ondersteuning is om de zelfredzaamheid van de inwoner te stimuleren en tekorten daarin aan te vullen. De ondersteuning is gericht op het helpen overzien van dagelijkse handelingen en vaardigheden (regie) en het leeftijdsadequaat uitvoeren van dagelijkse handelingen en vaardigheden.

Ondersteuningsbehoefte 3

De inwoner heeft specialistische/therapeutische ondersteuning nodig bij het aanleren van nieuwe vaardigheden die betrekking hebben op het (psychosociaal) functioneren en bijdragen aan gedragsverandering of om het geleerde uit de behandeling (ondersteuningsbehoefte 4) om te zetten in handelingen en vaardigheden in de praktijk. Het doel is dat de inwoner een haalbaar niveau van zelfredzaamheid bereikt. Het gedrag van de inwoner is passend bij de ontwikkelmogelijkheden en helpt de inwoner om adequaat te functioneren op de relevante leefgebieden (bijvoorbeeld passende interactie met zijn/haar directe omgeving, het scheppen van een positief opvoedklimaat, of het creëren van een veilige leefomgeving). De ondersteuning is gericht op het aanleren en oefenen van nieuwe (inter)persoonlijke vaardigheden in het dagelijks functioneren.

Specifiek voor ondersteuningsbehoeften 3B en 3C geldt dat er een specialistisch behandelaar betrokken is. Onder betrokken wordt verstaan dat de jeugdhulpverlener afstemt met een specialistisch behandelaar over de in te zetten methode van de specialistische/therapeutische ondersteuning. De aanbieder krijgt hiervoor een extra vergoeding voor maximaal 4 weken (spoedhulp premie).

Ambulante spoedhulp: Ambulante spoedhulp is een kortdurende (max. 4 weken), intensieve, activerende hulpverleningsvorm. De hulp wordt in de woonsituatie ingezet bij crisis en spoedeisende situaties in de opvoedingssituatie van de jeugdige en/of het gezin. Binnen 24 uur start de aanbieder met ambulante spoedhulp. Ambulante spoedhulp valt onder ondersteuningsbehoeften 3B en 3C.

Ondersteuningsbehoefte 4

De inwoner heeft behandeling voor de aanpak van een aandoening of stoornis en bijbehorende problemen op verschillende levensgebieden nodig, waarbij er tenminste één op één contact nodig is met een specialistisch behandelaar. De specialistisch behandelaar is eindverantwoordelijk.

De behandeling richt zich op het beïnvloeden van de stoornis op cognitief en psychisch niveau. Het resultaat van de behandeling draagt bij aan (inter)persoonlijke vaardigheden, zoals beschreven bij ondersteuningsbehoefte 3. Onder de behandeling valt ook diagnostiek voor het in kaart brengen van mogelijkheden en beperkende factoren binnen een ziektebeeld en/of behandeling (procesdiagnostiek) gericht op het ontwikkelen van inzichten in eigen handelen en/of nieuwe vaardigheden. Mogelijk vormt medicatiecontrole onderdeel van de ondersteuning die geboden wordt, mits het controle van medicatiegebruik betreft door een kinderpsychiater of een consult in verband met de medicatie.

5.4 Niveaus van ondersteuning

Er zijn meerdere niveaus van de inwoners te onderscheiden waarop de ondersteuning aansluit en een minimale deskundigheid gevraagd wordt;

Niveau A

Voorbeelden van kenmerken van inwoners of gezinssystemen die hieronder vallen:

- er is meestal geen of in beperkte mate sprake van gedragsproblematiek;
- er is sprake van een stabiele (ontwikkel- en/of opvoed-)context;
- de inwoner en/of het gezinssysteem kan afspraken maken over het moment van de ondersteuning;

- de kans op risicovolle situaties en/of escalatie is gering;
- de inwoner heeft voldoende inzicht, kan veranderingen in eigen ondersteuningsbehoefte signaleren en hierop reageren;
- de inwoner of het gezinssysteem is gemotiveerd voor het volgen/ ontvangen van ondersteuning.

Niveau B

Voorbeelden van kenmerken van inwoners of gezinssystemen die hieronder vallen:

- er kan sprake zijn van gedragsproblematiek die belemmerend werkt bij de uitvoering van de ondersteuning;
- de kans op risicovolle situaties en/of escalatie is aanwezig maar niet groot;
- de inwoner of het gezinssysteem kan/kunnen veranderingen zelf signaleren, maar is/zijn onvoldoende in staat om hierop te reageren;
- de motivatie van de inwoner/gezinssysteem voor het volgen van de ondersteuning is wisselend.

Niveau C

Voorbeelden van kenmerken van inwoners of gezinssystemen die hieronder vallen:

- er is meestal sprake van matige of ernstige gedragsproblematiek die belemmerend werkt bij de uitvoering van de ondersteuning;
- de ondersteuning is niet routinematig;
- er is geen stabiele (ontwikkel- en/of opvoed-) context;
- er is hoog risico op escalatie/gevaar;
- met de inwoner of het gezinssysteem is het niet mogelijk om afspraken te maken over de planning doordat de situatie sterk wisselend is en onvoorspelbaar;
- voortdurend is herziening van de planning van de ondersteuning nodig;
- de inwoner of het gezinssysteem kan/kunnen veranderingen zelf in het geheel niet signaleren;
- er kan verscherpt toezicht nodig zijn;
- de inwoner of het gezinssysteem is structureel niet of nauwelijks te motiveren tot het volgen van de ondersteuning of behandeling.

Niveau D

Dit niveau is niet van toepassing op deze beleidsregels.

Niveau E

Betreft de afzonderlijke medicatiecontrole voor jeugdigen en is een verbijzondering van ondersteuningsbehoefte 4. Dit geldt alleen voor ziekenhuizen of jeugdhulpaanbieders die medicatiecontrole inzetten voor jeugdigen met ADHD en/of andersoortige stoornissen in combinatie met gedragsproblemen. Uitgangspunt is dat deze medicatiecontrole via zorgaanbieders verloopt. Alleen in specifieke gevallen kan het ook via ziekenhuizen verlopen. Wanneer een zorgaanbieder binnen de behandeling medicatiecontrole inzet, valt dit onder ondersteuningsbehoefte 4A, 4B of 4C.

Niveau F

Betreft de diagnostiek en behandeling van Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (hierna: EED) en maakt onderdeel uit van ondersteuningsbehoefte 4. Organisaties die voldoen aan de landelijke richtlijnen voor EED zorg kunnen diagnostiek (max. 15 uur) en behandeling (max. 70 uur) gericht op EED bieden aan jeugdigen van 7-13 jaar in het basisonderwijs. De behandeling wordt pas ingezet als begeleiding uit het onderwijs tot onvoldoende resultaat heeft geleid en andere oorzaken (zoals slechte ogen, slecht taalonderwijs, of zeer laag IQ) zijn uitgesloten. EED-ondersteuning is aanvullend op onderwijsondersteuning die gelijktijdig plaatsvindt.

5.5 Individuele ondersteuning of groepsgerichte ondersteuning

De ondersteuning kan individueel en/of groepsgericht door de aanbieder ingezet worden. Voor de ondersteuning in groepen betreft het de groepsgerichte uitvoering van de ondersteuning, waarbij voor iedere deelnemer in de groep eigen resultaten geformuleerd zijn en de omvang en duur van de ondersteuning bepaald is. De groepsgerichte ondersteuning moet programmatisch/methodisch zijn, gericht op het structureren van de dag en uitvoering van dagelijkse handelingen en vaardigheden. Ook kan de groepsgerichte ondersteuning gericht zijn op het aanleren van nieuwe vaardigheden met betrekking tot (psychosociaal) functioneren en bijdragen aan gedragsverandering. Bij groepsgerichte ondersteuning wordt de inwoner actief betrokken en wordt hem zingeving verleent anders dan arbeid of onderwijs. Voor de groepsgerichte uitvoering van de ondersteuning wordt uitgegaan dat de inwoner per dagdeel minimaal 3 uren deelneemt aan de groepsgerichte ondersteuning.

Voor jeugdigen is groepsgebonden ondersteuning mogelijk bij:

- Ondersteuningsbehoefte 1, niveau A, B en C;
- Ondersteuningsbehoefte 2, niveau A, B en C;
- Ondersteuningsbehoefte 3, niveau C.

Individuele ondersteuning is bij alle ondersteuningsbehoeften mogelijk.

5.6 Module Consultatie en diagnostiek

Via de module consultatie of diagnostiek uit het Twents ondersteuningsmodel kan externe consultatie of diagnostiek worden ingezet. In complexe situaties kan dit nodig zijn. Normaliter is de afstemming tussen de gemeente, de zorgaanbieder en jeugdige en/of zijn ouders toereikend en zal het inzetten van deze module niet nodig zijn. Inzet van consultatie dan wel diagnostiek dient als hulpmiddel en is bedoeld om incidenteel in te zetten. Het indiceren van deze module is uitsluitend voorbehouden aan de gemeente en externe verwijzers. Deze module kan maximaal 6 weken geïndiceerd worden.

Bij het indiceren van de module consultatie en diagnostiek wordt geen gebruik gemaakt van het afsprakenoverzicht of het resultatenoverzicht. Dit houdt in dat de zorgaanbieder een JW301-bericht ontvangt van de gemeente zonder een bijbehorend afsprakenoverzicht of resultatenoverzicht.

Consultatie

Dit betreft het inschakelen van expertise van een zorgaanbieder. Consultatie wordt uitsluitend ingezet om tot een goede vraagverheldering en een goed ondersteuningsplan te komen. Inzet van consultatie leidt niet automatisch tot inzet van ondersteuning. Consultatie wordt onderverdeeld in vier typen professionals die ingezet kunnen worden: MBO, HBO, WO en WO++.

Het betreft veelal een kort contract, waarbij de inwoner niet (per definitie) wordt gezien en waarbij geen schriftelijke rapportage opgeleverd hoeft te worden. Het contact zal veelal mondeling/telefonisch of per mail plaatsvinden.

Diagnostiek

Hiermee wordt enkelvoudige diagnostiek bedoeld. Het betreft het onafhankelijk in kaart brengen van problematiek en draagt bij aan de vraagverheldering door de gemeente. Bij inzet van diagnostiek door de gemeente, wordt de zorgaanbieder gevraagd een diagnose te stellen met als basis de door de gemeente geformuleerde adviesvraag, waarop een onafhankelijk advies van de zorgaanbieder volgt. Dit advies vormt de basis voor de te definiëren hulpvraag, de te behalen resultaten en de wijze waarop de inzet van zorg vormgegeven kan worden. Het advies kan bijvoorbeeld gaan over niveaubepaling, persoonlijkheidsonderzoek of observatie. Diagnostiek kan zowel voorafgaand aan de inzet van de ondersteuning worden ingezet als ook tijdens de ondersteuning. Bijvoorbeeld wanneer er door de toegang een vervolgstap moet worden bepaald over de in te zetten hulp/ondersteuning.

Over de specifieke bedoeling van het verzoek tot consultatie en/of diagnostiek en de omvang van de consultatie en/of diagnostiek kan voor aanvang afstemming plaatsvinden tussen de gemeente en de zorgaanbieder.

NB: Diagnostiek komt uitsluitend binnen het kader van de Jeugdwet voor en geldt niet voor volwassenen. Diagnostiek voor volwassenen wordt bekostigd vanuit de Zorgverzekeringswet.

5.7 Module Wonen en verblijf

In het Twents ondersteuningsmodel wordt onderscheid gemaakt tussen de ondersteuning en het verblijf. Onder de module Wonen en verblijf verstaat het college een 24-uurs voorziening voor jeugdigen ter vervanging van de eigen situatie. De module Wonen en verblijf bestaat uit onderdelen, ook wel 'Dakjes' genoemd. Een dakje bestaat uit de volgende elementen:

- Accommodatie;
- Eten en drinken;
- Hotelmatige aspecten (zoals schoonmaak, keuken, portier, gastvrouw, slaapdienst, bewaking en nachtwacht);
- Leefklimaat (dagelijkse/ nachtelijke zorg ter vervanging van de zorg in de eigen natuurlijke omgeving, zoals het gezin).

De dakjes kunnen aanvullend ingezet worden wanneer er naast een ondersteuningsbehoefte ook behoefte is aan wonen en verblijf. De aanbieder die de ondersteuningsbehoefte levert is eindverantwoordelijk voor het behalen van het resultaat. De van toepassing zijnde ondersteuningsbehoefte moet geleverd worden door een gecontracteerde aanbieder voor de ondersteuningsbehoeften. De inzet van deze module vindt plaats in onderlinge afstemming.

Dakje 0-A Pleegzorg

Dit dakje richt zich op het (tijdelijk) opvoeden en verzorgen van een jeugdige uit een ander gezin. Pleegouders bieden jeugdigen een thuis, waar ze kunnen rekenen op veiligheid, stabiliteit en een positief opvoedklimaat. Pleegouders zijn vrijwilligers en ontvangen dus geen salaris. De pleegzorgvergoeding die zij ontvangen is bedoeld ter dekking van de kosten voor de jeugdige.

Het matchen van een jeugdige met pleegouders vereist specifieke deskundigheid. De zorgaanbieders die pleegzorg in hun aanbod hebben, beschikken over professionele die de meest optimale match maken. De zorgaanbieders werken hierin met elkaar samen om te komen tot deze zo optimaal mogelijke match.

Dakje 0-B Gezinshuizen

Een gezinshuis is een vorm van kleinschalige jeugdhulp waarin gezinshuisouder(s) op professionele wijze vorm geven aan de verzorging, opvoeding en begeleiding van een aantal jeugdigen die geplaatst worden in hun eigen gezin. Ten minste één van de gezinshuisouders is een jeugdzorgprofessional die SKJ geregistreerd is. De jeugdige vraagt vanwege de gezins- en kind problematiek een specifieke benadering bij het opgroeien en ontwikkelen. De gezinshuisouders werken samen met de jeugdige en zijn ouders aan een gezonde ontwikkeling van het kind, op basis van een zorgplan. De jeugdige blijft zo mogelijk contact onderhouden met het eigen gezin.

Doordat het gezinshuis verantwoordelijk is voor een passend leefklimaat, hoeft er geen aanvullende ondersteuningsbehoeften 1 en 2 ingezet te worden.

Dakje 0-C Crisisplaatsingen in een pleeggezin.

Bij crisispleegzorg is er sprake van spoedeisende problematiek of een crisissituatie vanwege ernstige bedreiging van de veiligheid van de jeugdige en/of zijn ouders. Het doel is stabilisatie van de crisissituatie en ontwikkelen van een perspectief voor de jeugdige en de ouders. Het verblijf in het crisispleeggezin is ondersteunend aan het proces dat met de ouders wordt doorlopen om voor de jeugdige weer een veilige gezinssituatie te realiseren.

Als de aanbieder crisispleegzorg levert, mag bovenop dakje 0-A 'Pleegzorg' de wettelijke opslag voor crisispleegzorg in rekening gebracht worden, voor een periode van maximaal 28 dagen. Deze wettelijke toeslag is toe te wijzen en te declareren als dakje 0-C.

Dakje 0-D Vakantie/weekend pleeggezinnen.

Als de jeugdige in het weekend of in verband met vakantie verblijft buiten het vaste pleeggezin, dan mag de aanbieder deze dagen in rekening brengen bovenop de reguliere etmalen voor het pleeggezin. Dit is hetzelfde tarief als dakje 0-A 'Pleegzorg'.

Dakje 1 Vervanging van de thuissituatie zonder bijzonderheden

Er is sprake van betaalde professionele hulp. Het gaat om vervanging van de thuissituatie in een professionele 24 uur-setting. Er is iemand aanwezig op de momenten dat de jeugdige dit nodig heeft en op de momenten dat er wordt gealarmeerd. De mate waarin dit noodzakelijk is, is leeftijd- en persoonsafhankelijk.

Dakje 2 Vervanging van de thuissituatie waarbij er sprake is van actief toezicht

Vanwege de complexiteit van de problematiek en het feit dat de jeugdige niet thuis kan wonen, heeft de jeugdige specifieke zorg. Wanneer nodig, is er 24 uur per dag op afroep een behandelaar beschikbaar. De huisvesting is passend bij het gedrag van de jeugdige. Dit betekent dat het een veilige omgeving is voor de jeugdige en bestand is tegen mogelijk geweld/molest.

Dakje 3 Vervanging van de thuissituatie waarbij er sprake is van onvoorspelbaar gedrag

Dit dakje bestaat uit een veilige omgeving. Naast bewaking is een (pedagogisch) gekwalificeerde (slaap)dienst beschikbaar. Op afroep is 24 uur per dag een behandelaar beschikbaar. Er is een adequaat alarmeringssysteem en directe back-up van collega's aanwezig. De jeugdige heeft behoefte aan 24x7 toezicht vanwege de ernstige gedragsproblematiek en onvoorspelbaarheid van zijn gedrag.

5.8 Module Maatregelhulp

De module maatregelhulp bevat de maatregelen en machtigingen die worden opgelegd door de kinderrechter. De module bestaat uit twee onderdelen: Jeugdbescherming/ jeugdreclassering (JB/JR) en jeugdzorgplus. Jeugdzorgplus omvat de vervanging van de thuissituatie waarbij de jeugdige een gevaar is voor zichzelf of voor anderen en onvoorspelbaar gedrag vertoont. In sommige gevallen kan Jeugdzorgplus ook vanuit een vrijwillig kader ingezet worden. Dit komt echter maar zelden voor.

5.9 Beschikbaarheidsvoorzieningen

In het Twents ondersteuningsmodel is ook sprake van beschikbaarheidsvoorzieningen. Een beschikbaarheidsvoorziening is een intramurale voorziening die ten alle tijden geboden moet kunnen worden in geval van een crisis of een zware zorgbehoefte bij een jeugdige die acute uithuisplaatsing noodzakelijk maakt, of een door de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (hierna: OZJT) substitueert daarvan. Het betreft voorzieningen die de Twentse gemeenten beschikbaar willen hebben in de regio. Onder de beschikbaarheidsvoorzieningen vallen;

- *Weinig Voorkomende, Hoog Specialistische 24-uurs zorg (WVHS):*

Een weinig voorkomende, hoog specialistische intramurale voorziening is een voorziening waar aan de jeugdige verblijf, onderwijs en behandeling wordt geboden op dezelfde locatie (de 3-milieusvoorzieningen of klinische ggz), of een door OZJT geaccepteerd substituut hiervan (bijvoorbeeld Intensive Home Treatment).

- *Crisisbedden:*
Een crisisbed is een tijdelijke intramurale voorziening die in een acute noodsituatie een jeugdige voorziet in verblijf en behandeling met als doel binnen 28 dagen de veiligheidssituatie van de jeugdige te borgen, te herstellen en een perspectief te bieden voor verdere doorbehandeling indien nodig, of een door OZJT geaccepteerd substituut hiervan.
- *Coördinatiepunt Spoedhulp Jeugd Twente:*
Het Coördinatiepunt Spoedhulp Jeugd is een regionaal meldpunt bestaande uit een samenwerking van jeugdaanbieders gespecialiseerd op dit terrein, met als doel het realiseren van de bereikbaarheid, triage (inclusief consultatie) en doorzetting naar de juiste vorm van ambulante spoedhulp en/of een crisisbed.

De hoogte van de verschillende tarieven zijn vastgesteld in het Financieel besluit jeugdhulp.

5.10 Inzet van directe, indirecte en reistijd.

Naast de inzet van de ondersteuningsbehoefte(n) en eventuele module(s) en/of dakje(s), wordt ook de geschatte tijd, die nodig is om het resultaat te behalen, geïndiceerd. Tijd is opgedeeld in directe, indirecte en reistijd. Er wordt een totaal volume afgegeven, waarin deze onderdelen zijn meegenomen.

Directe tijd

De gemeente bepaalt de totale hoeveelheid directe tijd (omvang) die nodig is om het resultaat te behalen. Deze directe tijd wordt vermeld in het afspraken- of resultatenoverzicht. De tijd wordt bepaald in het aantal minuten of aantal dagdelen dat nodig is om tot het resultaat te komen. Het totaal aantal directe minuten noemen we de minuten/dagdelenbundel. De tijd betreft een inschatting. Om tot een goede inschatting te kunnen komen, kan dit worden afgestemd met de zorgaanbieder.

Indirecte tijd en reistijd

Het is aan de zorgaanbieder of jeugdhulpinstelling om de benodigde indirecte tijd en eventuele reistijd te bepalen. Ook deze tijd wordt in minuten ingevuld in het afspraken- of resultatenoverzicht. Let wel: reistijd en indirecte tijd geldt alleen in geval van individuele ondersteuning, dus niet bij groepsbehandelingen.

5.11 Vervoer van en/of naar individuele voorziening

De jeugdige, die niet in staat is om op eigen kracht, al dan niet met hulp van anderen (ouders, sociaal netwerk of vrijwilligers), van en naar een jeugdhulplocatie te reizen kan in aanmerking komen voor vervoer. Dit als het naar oordeel van het college noodzakelijk is in verband met een medische noodzaak of beperkingen in de zelfredzaamheid (art.2.3, tweede lid, van de wet). Het college heeft hiertoe ook Nadere regels vervoer jeugdhulp gemeente Losser 2021 opgesteld.

Afwegingskader al dan niet toekennen vervoersvoorziening

Bij het bepalen of een vervoersvoorziening naar een individuele voorziening jeugdhulp noodzakelijk is in verband met een medische noodzaak of beperkingen in de zelfredzaamheid, hanteert het college het volgende afwegingskader:

- de regeling is alleen van toepassing indien het gaat om een vervoersvraag voor een jeugdige die een beschikking heeft voor een individuele voorziening jeugdhulp;
- indien dit het geval is, wordt vervolgens nagegaan of en in hoeverre de ouder(s) het vervoer van de jeugdige naar de voorziening voor jeugdhulp zelf kunnen regelen (eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid);
- als ouder(s) het vervoer naar de jeugdhulpvoorziening zelf niet of niet volledig kunnen regelen, wordt nagegaan of er iemand uit het sociale netwerk is die wat kan betekenen in het vervoer van de jeugdige naar de voorziening voor jeugdhulp;
- indien de inzet van het sociaal netwerk niet of onvoldoende mogelijk is, dan wordt nagegaan welke vervoersvoorziening voor de jeugdige het meest passend is.

De aanvraag van een vervoersvoorziening voor een individuele voorziening zal in de regel tegelijk met een aanvraag voor de desbetreffende voorziening aan de orde zijn. Dit wordt dan gelijk meegenomen bij de besluitvorming. Het kan echter ook zo zijn dat een vervoersvraag zich na verloop van tijd voordoet (een jeugdige heeft al jeugdhulp, maar er ontstaat bijvoorbeeld een medische noodzaak of beperkingen in de zelfredzaamheid). In de nadere regels is daarom de mogelijkheid opgenomen om ook dan nog een vervoersvoorziening toe te kennen (zie artikel 3.3 van de Nadere regels vervoer jeugdhulp gemeente Losser 2021).

Toekenning van een individuele vervoersvoorziening betekent niet automatisch dat een jeugdige en/of zijn ouder(s) individueel vervoer ontvangt. Het vervoer kan collectief georganiseerd zijn.

6. Persoonsgebonden budget

Artikel 8.1.1 van de wet

Artikel 9 t/m 11 van de verordening

Nadere regels pgb jeugdhulp gemeente Losser 2021

6.1 Inleiding

Uitgangspunt van de Jeugdwet is dat de jeugdige en/of zijn ouder(s) een individuele voorziening in 'natura' toegewezen krijgt. Indien gewenst door de jeugdige en/of zijn ouder(s) bestaat echter wel de mogelijkheid van het toekennen van een persoonsgebonden budget (pgb).

Een pgb vertegenwoordigt de geldswaarde van een individuele voorziening die het college in natura zou verstrekken aan de jeugdige of zijn ouder(s). Dat betekent dat met het toegekende pgb tenminste de goedkoopst passende geïndiceerde individuele voorziening ingekocht moet kunnen worden. Dat betekent ook dat de indicatie (mede) bepalend is voor de hoogte van het pgb. Om in aanmerking te komen voor een pgb moet zijn voldaan aan een aantal wettelijke voorwaarden en de bepalingen daarover in de verordening en nadere regels pgb. De huisarts, de medisch specialist en de jeugdarts kunnen alleen een verwijzing naar gecontracteerde jeugdhulp in natura doen. Uit de wet volgt dat het pgb bestemd is voor besteding door in Nederland verblijvende jeugdigen en/of ouder(s). De jeugdige en/of zijn ouder(s) moeten om een pgb verzoeken. Dat wil zeggen dat het college zowel beslist over het verzoek om jeugdhulp als ook over de leveringsvorm pgb. Als de jeugdige of zijn ouder(s) voor een pgb in aanmerking wensen te komen, dan beoordeelt het college eerst welke bepalingen in de verordening en nadere regels pgb van toepassing zijn op de situatie en daarna ook de wettelijke voorwaarden.

In zijn algemeenheid geldt bij jeugdigen onder de 16 jaar, dat zijn ouders of diens wettelijk vertegenwoordiger, de aanvrager en budgethouder van een pgb zijn. Bij jeugdigen tussen de 16 en 18 jaar (met uitloop tot maximaal 27 jaar) kan het voorkomen dat de jeugdige zelf het contract aangaat.

6.2 Pgb inzetten voor bekostiging sociaal netwerk

Met betrekking tot het sociaal netwerk geldt dat de aanvrager in eerste instantie het zelf probeert op te lossen. Hierbij staan zelfredzaamheid, eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid centraal. In sommige situaties is het denkbaar dat ondersteuning door een persoon uit het sociale netwerk beter aansluit bij de behoefte van de aanvrager en een pgb noodzakelijk is. Er mag dan geen sprake zijn van overbelasting bij de personen uit het sociaal netwerk die hulp gaan verlenen. Er zijn grofweg twee soorten ondersteuning vanuit het sociale netwerk te onderscheiden, namelijk de professionals en niet professionele zorgverleners.

Professionals

Professionals zijn hulpverleners uit het sociale netwerk die in dienst zijn van een professionele instelling, freelancer zijn of als ZZP-er behoort tot een beroepsgroep en van daaruit beroepsmatig en gekwalificeerd werkzaamheden uitvoert gericht op de betreffende ondersteuning of zorg. Aanknopingspunten hierbij zijn inschrijving bij de Kamer van Koophandel, SKJ- of BIG-registratie, diploma's en kwaliteitscriteria bij de aanbieders die zorg in natura leveren. In onderstaande tabel is aangegeven welk diploma minimaal per ondersteuningsbehoefte en bijbehorend niveau is vereist. Niveau E en F zijn niet in de tabel opgenomen, omdat de gemeente hier geen pgb voor verstrekt.

	A	B	C
Ondersteuningsbehoefte 1	MBO 3	MBO 3	MBO 4
Ondersteuningsbehoefte 2	MBO 4	MBO 4	MBO 4
Ondersteuningsbehoefte 3	HBO	HBO	HBO+
Ondersteuningsbehoefte 4	HBO+	HBO+	HBO+

Niet professionele zorgverleners

Onder niet professionele zorgverleners vallen personen uit het sociaal netwerk die de zorg verlenen (familie, burens, kennissen etc.). Het uitgangspunt van de wetgever hierbij is dat het pgb voor niet professionele zorgverleners beperkt dient te blijven tot die gevallen waarin dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is. Daarom is aan het pgb een maximum tarief gesteld dat mag worden uitbetaald aan niet professionele zorgverleners. Dit maximumtarief voor niet professionele zorgverlening of ondersteuning is van toepassing wanneer:

- een ouder of familielid uit eerste of tweede graad, of iemand die anderszins tot het gezinsleven behoort, de zorg of ondersteuning levert, ook als deze hiervoor wel gediplomeerd is;
- de zorgverlener niet beschikt over aan de gevraagde zorg gerelateerde diploma's;

- de zorgverlener of instelling niet is ingeschreven in het handelsregister als zijnde verlener van zorg.

Een familielid uit de tweede graad, niet behorende tot gezinsleven van de jeugdige of zijn ouders, en gediplomeerd voor de toegekende ondersteuning kan onder voorwaarden in aanmerking komen voor het tarief van een professionele zorgverlener. De zorg of ondersteuning door deze persoon dient aantoonbaar beter en effectiever te zijn voor de jeugdige en/of zijn ouders. Daarbij moet de hulp of ondersteuning beroepsmatig worden uitgevoerd en deze persoon moet ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel.

De hoogte van de verschillende tarieven zijn vastgesteld in het financieel besluit Jeugdhulp.

6.3 Conflicterende belangen bij pgb

Er kunnen zich bij het beoordelen van een pgb mogelijk conflicterende belangen voordoen. Om belangenverstremming bij inzet van een pgb te voorkomen, kan degene die de jeugdige en/of zijn ouder(s) bij het uitoefenen van de aan een pgb verbonden taken ondersteund niet tegelijkertijd ook degene zijn die de jeugdhulp verleent. Indien er vanuit het verleden onverhoopt toch sprake is van jeugdhulp door een persoon die behoort tot het sociaal netwerk en die persoon is tevens de vertegenwoordiger van de jeugdige en/of zijn ouder(s) bij het uitoefenen van de aan een pgb verbonden taken, zal nadrukkelijk worden onderzocht of er geen sprake is van belangenverstremming. Het pgb is immers geen inkomensondersteuning (RBROT:2018:689), maar is er op gericht de jeugdige in staat te stellen gezond en veilig op te groeien, te groeien naar zelfstandigheid en voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau.

6.4 Pgb inzetten voor bekostiging specialistische jeugdhulp

Bij een indicatie voor specialistische jeugdhulp (ondersteuningsbehoefte 3 en 4) is het niet toegestaan om het pgb te besteden aan de ouder(s) en/of andere personen uit het sociaal netwerk. Dit staat los van de vraag of zij daartoe beroepshalve gekwalificeerd zijn. Voor specialistische jeugdhulp is de inzet van een daartoe gekwalificeerde beroepskracht aangewezen met voldoende professionele afstand om zo objectief en onafhankelijk te kunnen handelen. Ouders en/of personen uit het sociaal netwerk hebben deze professionele afstand niet, omdat zij vanuit hun hoedanigheid (te veel) betrokken zijn bij de jeugdige.

6.5 Beoordeling verstrekken pgb

In artikel 8.1.1 van de wet worden drie wettelijke voorwaarden gesteld voor het verstrekken van een pgb; de bekwaamheid van de aanvrager, de motivatie van de keuze voor een pgb en het waarborgen van de kwaliteit van de dienstverlening. Het college toetst of aan de drie wettelijke voorwaarden is voldaan.

Bekwaamheid van de aanvrager

Allereerst wordt van de aanvrager verwacht dat deze zelfstandig een redelijke waardering kan maken van zijn belangen ten aanzien van de zorgvraag. Het college vraagt om duidelijk te maken wat de hulpvraag is, hoe deze is ontstaan en welke resultaten met de ondersteuning wordt beoogd.

Daarnaast wordt van de aanvrager verwacht dat deze de aan het pgb verbonden taken op een verantwoorde wijze kan uitvoeren. Bij deze taken kan gedacht worden aan het kiezen van een zorgverlener die in de zorgvraag voldoet, het aangaan van een contract, het in de praktijk aansturen van de zorgverlener, afspraken maken en het bijhouden van een juiste administratie. De aanvrager dient immers ook een zorgovereenkomst te overleggen met de SVB, voordat de SVB tot betalingen over kan gaan naar de zorgverleners. De bekwaamheid voor het hebben van een pgb wordt in samenspraak met de aanvrager getoetst. Het oordeel van het college is hierin leidend.

De aanvrager wordt niet bekwaam bevonden als:

- De aanvrager als gevolg van dementie, een verstandelijke beperking, niet aangeboren hersenletsel of ernstige psychische problemen onvoldoende inzicht heeft in de eigen situatie;
- Er eerder misbruik is gemaakt van pgb;
- Er eerder sprake is geweest van fraude;
- Er sprake is van overbelasting van de ouder(s) die zelf de zorg voor het kind uitvoert.

Deze opsomming is niet limitatief. Er kunnen andere situaties denkbaar zijn waarin het verstrekken van een pgb niet gewenst is. In deze situaties kan een pgb geweigerd worden. Het kan wel zo zijn dat de aanvrager zelf niet of onvoldoende bekwaam is, maar er personen in zijn omgeving zijn die hem of haar dusdanig kunnen helpen en bijstaan dat er toch een pgb verstrekt kan worden.

De onderbouwing van de afwijzing wordt in de beschikking vermeld.

Motivatie keuze pgb

Het college vraagt de aanvrager om een persoonlijk plan te maken waaruit de motivatie blijkt. In het plan moet duidelijk worden aangetoond dat de verstrekking van een pgb aantoonbaar leidt tot betere en effectievere ondersteuning. Een individuele voorziening in de vorm van een pgb wordt alleen verstrekt indien de aanvrager dit gemotiveerd, aan de hand van een opgesteld plan vraagt conform het door het college opgestelde format.

Dit persoonlijk plan wordt gekoppeld aan het ondersteuningsplan dat samen met de consulent wordt gemaakt. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt waar de jeugdige en/of zijn ouders de ondersteuning zal inkopen, op welke manier deze ondersteuning bijdraagt aan zijn participatie en zelfredzaamheid, en hoe de veiligheid, doeltreffendheid en cliëntgerichtheid van de ondersteuning is gewaarborgd. Na 'akkoord' op het ondersteunings- en persoonlijk plan wordt een beschikking inclusief een pgb afgegeven. Door het opstellen van een persoonlijk plan wordt de jeugdige en/of zijn ouders gestimuleerd na te denken over de zorgvraag, deze uit te werken, te concretiseren en tevens het doelbereik en daarmee de kwaliteit van de zorg te evalueren.

Met deze argumentatie moet duidelijk worden dat de aanvrager zich voldoende heeft georiënteerd op de individuele voorziening in natura. Wanneer de aanvrager de onderbouwing in redelijkheid heeft beargumenteerd, mag het college de aanvraag niet weigeren. Het geeft het college wel de nodige informatie waarom inwoners voor het pgb kiezen, of dit samenhangt met de gecontracteerde ondersteuning en of het nodig is op de kwaliteit, flexibiliteit of cliëntgerichtheid van de gecontracteerde ondersteuning te sturen. Niet het oordeel van het college is leidend, maar het oordeel van de aanvrager. Dit geldt ook wanneer het college in haar ogen een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod in natura heeft gedaan aan de jeugdige en/of zijn ouders. In deze gevallen kan het college het pgb omwille van de motivering niet weigeren.

Kwaliteit van de dienstverlening

In zijn algemeenheid geldt dat de kwaliteit van de jeugdhulp in ieder geval veilig, doeltreffend en cliëntgericht is.

De jeugdhulp die men inkoop met een pgb bij *professionele jeugdhulpaanbieders* moet voldoen aan dezelfde kwaliteitseisen die worden genoemd in hoofdstuk 4 van de Jeugdwet, in het Besluit Jeugdwet en de genoemde kwaliteitseisen behorend bij het Twents ondersteuningsmodel voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (zorg in natura).

Bij de inkoop van jeugdhulp met pgb bij *niet professionele personen die tot het sociaal netwerk behoren* draagt de budgethouder de verantwoordelijkheid voor het bewaken van de kwaliteit van de jeugdhulp. Het college stelt als minimale eis aan degene uit het netwerk die de zorg verleent dat:

- De zorgovereenkomst moet zijn afgestemd op het plan van aanpak dat de consulent met de budgethouder heeft opgesteld. Dit moet leiden tot de daarin afgesproken resultaten.
- Degene uit het sociaal netwerk bij zijn werkzaamheden de zorg van een goede hulpverlener in acht neemt en handelt in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid.
- Degene uit het sociaal netwerk die de zorg verleent in het bezit van verklaring omtrent het gedrag (VOG) is, als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (WJG) van personen, die in hun opdracht beroepsmatig of niet incidenteel als vrijwilliger in contact kunnen komen met jeugdigen of ouders. Een dergelijke verklaring is niet eerder afgegeven dan 12 maanden voor het tijdstip dat de zorg geleverd wordt. Dit geldt niet bij een herindicatie. Ook voor ouders van de jeugdige, pleegouders en SKJ/ BIG- geregistreeerde professionals geldt dat zij geen VOG hoeven te overleggen. Pleegouders hebben eenzelfde status als ouders. Geregistreeerde professionals moeten voor het uitoefenen van hun werkzaamheden al een VOG aanleveren. De consulent toetst periodiek de voortgang en de mate waarin de resultaten worden bereikt.

Naast de verantwoording over het bestede bedrag aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB), vraagt het college de budgethouders om bij herwaardering/evaluatie van het ondersteuningsplan ook aan te geven wat de behaalde resultaten zijn en de daaraan verbonden voorwaarden. Een belangrijke voorwaarde hierbij is het voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen behorende bij de ingekochte ondersteuning.

6.6 Pgb in geval van een verwijzingsbesluit van een arts of gecertificeerde instelling

Huisartsen, medisch specialisten en jeugdartsen zijn op grond van de wet bevoegd om een individuele voorziening voor jeugdhulp in te zetten. Ditzelfde geldt voor een gecertificeerde instelling. Bij de inzet van jeugdhulp door een arts of gecertificeerde instelling kan gekozen worden voor inzet in de vorm van een pgb. De arts of gecertificeerde instelling dient derhalve, evenals de gemeente, de mogelijkheid om te kiezen voor de verstrekking van een pgb te bespreken met de jeugdige en/of zijn ouder(s). Wanneer de jeugdige en/of zijn ouder(s) voor een pgb willen kiezen, moeten zij een aanvraag indienen bij de gemeente. Alleen de gemeente is bevoegd om te oordelen over de inzet van een pgb (artikel 8.1.1. Jeugdwet). De gemeente zorgt dus vervolgens voor de verdere beoordeling en behandeling van de aanvraag. Hierbij gaat het enkel nog op de vraag of dit eventueel in de vorm van een pgb kan (de verzilveringsvorm). De noodzaak van het inzetten van een voorziening is al bepaald.

6.7 Voorlichting

Het is belangrijk dat jeugdige en/of zijn ouder(s) vooraf goed weten wat het pgb inhoudt en welke verantwoordelijkheden ze daarbij hebben. Deze voorlichting wordt bij het moment van aanvragen gegeven. Tijdens het gesprek en in de beschikking zullen de jeugdige en/of zijn ouder(s) door de consulent worden geïnformeerd over het pgb. Daarnaast verzorgt het servicecentrum pgb van de sociale verzekeringsbank (SVB) voorlichting voor en ondersteuning van budgethouders.

6.8 Besteding pgb

Inzet van de toegekende pgb voor andere maatwerkvoorzieningen dan genoemd in het persoonlijk plan en/of ondersteuningsplan is niet mogelijk. De budgethouder dient zich te houden aan dat wat in het persoonlijk plan en/of ondersteuningsplan staat.

6.9 Verantwoording pgb

De financieel administratieve afhandeling van het pgb gebeurt verplicht voor alle budgethouders door de SVB. De SVB betaalt de zorgverleners in opdracht van de budgethouder uit, het zogenoemde trekingsrecht. Door de invoering van het trekingsrecht krijgt de budgethouder het budget dus niet meer op eigen rekening gestort.

De SVB houdt alle bestedingen bij. Deze bestedingen zijn inzichtelijk voor de budgethouder en de gemeente. Pas na goedkeuring van de (arbeids-)overeenkomsten door de SVB en de goedkeuring door het college, kunnen facturen door de SVB worden betaald.

De verantwoording is daardoor voor de budgethouder eenvoudiger. De gemeente toetst zo vooraf. Het geld kan alleen besteed worden aan hetgeen is afgesproken. Daarbij komt dat de gemeente inzage heeft in de bestedingen. Terugvordering gebeurt bij overbesteding van het budget en wanneer het pgb is stopgezet door verhuizing of andere redenen (onrechtmatig gebruik).

6.10 Eigen verantwoordelijkheden van de budgethouder

De budgethouder is zelf verantwoordelijk voor het sluiten van een zorgovereenkomst met een hulpverlener. Dit moet via de formats die de SVB hiervoor beschikbaar stelt. De SVB toetst de arbeidsrechtelijke juistheid van de door de budgethouder ingediende zorgovereenkomsten.

6.11 Weigeren pgb

Uiteindelijk ligt de keuze om wel of geen pgb af te geven bij de gemeente. Als het college weigert ondersteuning in de vorm van een pgb te verstrekken, dan is dat een besluit waartegen een aanvrager in bezwaar kan gaan.

Als de jeugdige en/of zijn ouder(s) een pgb wenst, gaat het college na of een eerder pgb-besluit is ingetrokken onder toepassing van artikel 8.1.4, eerste lid aanhef en onderdeel a, d of e, van de wet. Denk aan:

- het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens en de verstrekking van juiste of volledige gegevens zou tot een andere beslissing zou hebben geleid,
- het niet voldoen aan de aan het pgb verbonden voorwaarden;

het pgb is niet of voor een ander doel gebruikt dan waarvoor het is verstrekt.

Op grond van dit artikel kan het college als -onder meer- sprake is geweest van het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens door de jeugdige en/of zijn ouder(s) een aanvraag voor een pgb weigeren (schending inlichtingenplicht).

Indien de aanvrager een voorstel doet dat zou leiden tot een hoger pgb dan het vergelijkbare zorg in natura aanbod, biedt de gemeente de aanvrager de mogelijkheid het verschil in budget zelf te financieren. De gemeente weigert daarmee een pgb alleen voor dat deel dat het budget hoger is dan het toegekende budget voor een vergelijkbare hulpvraag. De gemeente weigert het hele pgb als de aanvrager niet bereid is het verschil in budget zelf te financieren.

7. Heroverweging, beëindiging, herziening of intrekking, terugvordering en invordering

Artikel 8.1.3, 8.1.4 en 8.1.8 van de wet

Artikel 12 van de verordening

7.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over de bevoegdheid van het college om terug te komen op een eerder afgegeven besluit. Daarvoor kan rechtvaardiging worden gevonden als sprake is van de situaties, zoals genoemd in de wet of de verordening. Denk in dit verband ook aan de verplichting van de jeugdige en/of zijn ouder(s) om op verzoek van het college maar ook uit eigen beweging relevante feiten en omstandigheden bij het college te melden. Omdat het in alle gevallen om een bevoegdheid van het college (kan-bepaling) gaat zal er een belangenafweging moeten plaatsvinden. Dat wil zeggen: waarom het college wel of geen gebruik maakt van de bevoegdheid. Het college hanteert als uitgangspunt dat als er geen recht,

een gedeeltelijk recht of een gewijzigd recht bestaat op jeugdhulp, gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid. In het geval van de terugvordering van het pgb of de geldswaarde van de individuele voorziening, maakt het college altijd gebruik van de bevoegdheid, tenzij dringende redenen in de weg staan.

7.2 Heroverweging besluit

Het college is verplicht om pgb-besluiten te heroverwegen (art. 8.1.3 van de wet). De verordening bepaalt dat het college ook de besluiten in natura heroverweegt (art. 12.2 van de verordening). De wet en de verordening schrijven niet voor wanneer het college dat moet doen. Het is aan de professional om daar een inschatting van maken. Ook kan het college planmatig te werk gaan. Het gaat bij de heroverweging om besluiten waarvan de indicatieduur nog niet is verstreken; het college heroverweegt dus een bestaand besluit waarbij ondersteuning is toegekend. Bij die heroverweging zijn alle onderzoeksactiviteiten onverkort van toepassing. Dat wil ook zeggen dat de beoordeling of er (nog) wordt voldaan aan de voorwaarden van het pgb onderdeel kan zijn van de heroverweging.

Heroverweging van een besluit is maatwerk

Het college bepaalt in het individuele geval wanneer er aanleiding is om het besluit te heroverwegen. Het gaat immers om maatwerk. Zo'n heroverweging kan bijvoorbeeld samenhangen met de evaluatie van de geboden jeugdhulp. Bij zorg in natura is te denken aan het wel of niet behalen van het resultaat dat met jeugdhulp is beoogd. Mogelijk dat het bestaande besluit moet worden bijgesteld. Bijvoorbeeld omdat de ondersteuningsbehoefte of het niveau daarvan bijgesteld kan (of moet) worden.

Bij een heroverweging in pgb moet, naast de evaluatie van de geboden jeugdhulp tussen de jeugdige en/of zijn ouder(s) en degene aan wie het pgb wordt besteed, dit ook blijken uit het door de jeugdige en/of zijn ouder(s) opgestelde persoonlijk plan. Wordt de indicatie voor een korte periode verstrekt, dan ligt het niet voor de hand dat het besluit wordt heroverwogen. De jeugdige en/of zijn ouder(s) zal doorgaans opnieuw met een hulpvraag komen (verzoek om verlenging van de indicatie) of het college neemt voor het aflopen van de indicatie zelf contact op met de jeugdige en/of zijn ouder(s).

Bij een nieuwe hulpvraag, die betrekking heeft op de toegekende ondersteuning, beoordeelt het college of er aanleiding is om het bestaande besluit te heroverwegen. De jeugdige en/of zijn ouder(s) kan bijvoorbeeld een wijziging hebben in de ondersteuningsbehoefte. In zo'n geval wordt er geen nieuw ondersteuningsplan opgesteld.

Wel of geen nieuw besluit

Nadat het college een bestaand besluit heeft heroverwogen kan daar een ander (nieuw) besluit op volgen, maar dat hoeft niet. Dat ligt vanzelfsprekend aan de uitkomst van de heroverweging. Het bestaande besluit kan dus in tact blijven, maar kan ook worden herzien of ingetrokken onder toepassing van art. 8.1.4 van de wet. Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat de jeugdige aanspraak kan maken op een indicatie op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) of aan een situatie dat de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige en/of zijn ouder(s) is gewijzigd.

7.3 Beëindiging

Er wordt gesproken van een beëindiging als de inwerkingtreding van het besluit ingaat vanaf het heden of naar de toekomst toe. Beëindiging heeft dus, in tegenstelling tot een herziening/intrekking, geen terugwerkende kracht. De beëindiging van de individuele voorziening of het pgb kan het gevolg zijn van de heroverweging van het besluit. Andere voorbeelden zijn: verhuizing naar een andere gemeente, het woonplaatsbeginsel is niet meer van toepassing, het niet meer aangewezen zijn op ondersteuning of het overlijden van de jeugdige.

Datum beëindiging

De datum waarop het besluit wordt beëindigd is afhankelijk van de situatie. In het geval de jeugdige aan wie (voor wie) een pgb is verstrekt is overleden, kunnen gedurende de maand van overlijden nog betalingen door de SVB worden gedaan uit het nog beschikbare (resterende) pgb. Dat wil zeggen: de jeugdhulp die vóór het overlijden is geboden, maar nog niet is gedeclareerd.

7.4 Herziening of intrekking

Het (deels) ongedaan maken van het recht over een periode in het verleden, wordt herzien/intrekking genoemd. Een herziening of intrekking van het besluit is het met terugwerkende kracht opnieuw beslissen over de aanspraak over een periode in het verleden. Daarbij kan het recht afwijkend worden vastgesteld (herzien) of worden ingetrokken als er in het geheel geen aanspraak heeft bestaan.

Aanleiding

De aanleiding om tot herziening of intrekking van het besluit over te gaan heeft te maken met:

- het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens en de verstrekking van juiste of volledige gegevens, dit tot een andere beslissing zouden hebben geleid;

- het niet voldoen aan de aan de individuele voorziening of de pgb verbonden voorwaarden;
- het niet of voor een ander doel gebruiken van de middelen voor een individuele voorziening of pgb.

Het college beoordeelt of er aanleiding is om het besluit te herzien of in te trekken (art. 8.1.4, eerste lid aanhef en onder a, d of e, van de wet dan wel art. 12.2 van de verordening).

7.5 Terugvordering: schending inlichtingenplicht

Art. 8.1.4, derde lid, van de wet bepaalt feitelijk de bevoegdheid van het college tot het (geheel of gedeeltelijke) terugvorderen van een pgb als het college het besluit heeft herzien of ingetrokken onder toepassing van art. 8.1.4, eerste lid aanhef en onder a, van de wet. Omdat de wet niet voorziet in de mogelijkheid om de kosten van een geboden individuele voorziening in natura terug te vorderen, voorziet de verordening daar in (art. 12.3 van de verordening). De geldswaarde bestaat uit het bedrag van de facturen die het college daarvoor aan de jeugdhulpaanbieder heeft betaald.

7.6 Terugvordering: overig

Er zijn ook andere situaties denkbaar waarin het college kan overgaan tot terugvordering, namelijk:

- bij het niet voldoen aan voorwaarden verbonden aan de individuele voorziening of het pgb,
- als de individuele voorziening of het pgb niet of gebruikt wordt voor een ander doel dan waarvoor het is verstrekt,
- bij een onverschuldigde betaling.

Niet voldoen aan de voorwaarden

Alvorens over te kunnen gaan tot terugvordering moet het college eerst een herziens- of intrekkingbesluit nemen onder toepassing van artikel 8.1.4, eerste lid aanhef en onder d, van de wet. Als gevolg van het herziens- of intrekkingbesluit ontstaat of kan de vordering ontstaan.

Niet of voor een ander doel gebruikt

Alvorens over te kunnen gaan tot terugvordering moet het college eerst een herziens- of intrekkingbesluit nemen onder toepassing van artikel 8.1.4, eerste lid aanhef en onder e, van de wet. Als gevolg van het herziens- of intrekkingbesluit ontstaat of kan de vordering ontstaan.

Onverschuldigde betaling

Het gaat om een betaling die zonder rechtsgrond wordt gedaan. Denk aan de administratieve vergissing door bijvoorbeeld de Sociale verzekeringsbank (zie art. 8.1.8 van de wet), of het college in geval van mandaat. Onder een zonder rechtsgrond verrichte betaling kunnen ook de (gemaakte) kosten van een individuele voorziening in natura worden verstaan (art. 6.3, tweede lid, van de verordening). Uit CRVB:2006:AX5819 kan onder meer worden afgeleid dat in het geval van het ontbreken van een wettelijke bepaling op grond waarvan van de jeugdige en/of zijn ouder(s) kan worden teruggevorderd, niet aan terugvordering in de weg staat. Nu is (ook) in het publiekrecht geregeld, dat een zonder rechtsgrond verrichte betaling ongedaan moet worden gemaakt als in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel is aanvaard.

Bevoegdheid

Deze terugvorderingsbevoegdheid kan alleen worden uitgeoefend als de jeugdige en/of zijn ouder(s) redelijkerwijs had kunnen begrijpen dat ten onrechte:

- jeugdhulp in natura is geboden;
- het pgb werd uitbetaald.

Zelfstandig terugvorderingsbesluit

Het gaat bij de onverschuldigde betaling over tot een zelfstandig terugvorderingsbesluit. Dat wil zeggen dat het college niet eerst een herzienings- of intrekkingbesluit hoeft te nemen.

Verjaringstermijn

Op grond van art. 3:309 BW verjaart de rechtsvordering uit onverschuldigde betaling door verloop van vijf jaren na de aanvang van de dag, volgend op die waarop de schuldeiser (het college) zowel van het bestaan van zijn vordering, als met de persoon van de ontvanger bekend is geworden. De verjaringstermijn vangt aan voor het nemen van een terugvorderingsbesluit over de onverschuldigde betaling op het moment waarop het college bekend is geworden met feiten of omstandigheden op basis waarvan voldoende duidelijk is dat een besluit over terugvordering in de rede ligt (vergelijk CRVB:2007:BA2284 en CRVB:2008:BD6928).

7.7 Invordering

De jeugdige en/of zijn ouder(s) is in beginsel verplicht om binnen zes weken na het verzenden van het terugvorderingsbesluit het gehele bedrag ineens terug te betalen (art. 4:87, eerste lid, van de Awb).

Het college kan uitstel van betaling geven en daarbij als voorwaarde stellen dat de jeugdige en/of zijn ouder(s) zich houdt aan de vast te stellen aflosregeling (art. 4:94 Awb). Als de jeugdige en/of zijn ouder(s) zich niet houdt aan de aflosregeling kan het college het uitstel van betaling weer intrekken (art. 4:96 Awb). Het college stelt de aflosbedragen zo vast dat de jeugdige en/of zijn ouder(s) nog de beschikking heeft over een inkomen van tenminste de beslagvrije voet. Het college kan het terug te vorderen bedrag invorderen bij dwangbevel (art. 8.1.4, derde lid, van de wet en art. 12.3 van de verordening).

Dringende redenen

Geheel of gedeeltelijk afzien van terugvordering (invordering) is mogelijk in het geval van dringende redenen. Deze dringende redenen moeten betrekking hebben op de gevolgen van de terugvordering (invordering) en dus niet op de omstandigheden die daartoe hebben geleid. Het gaat daarbij dan om een zodanige bijzondere situatie dat terugvordering (invordering) leidt tot onaanvaardbare financiële of sociale consequenties voor de jeugdigen en/of zijn ouder(s) (vergelijk CRVB:2015:4067). Daarbij wordt opgemerkt dat de bescherming van de beslagvrije voet maakt dat er praktisch gezien vrijwel nooit sprake kan zijn van onaanvaardbare financiële consequenties (vergelijk bijv. CRVB:2016:3749).

Terugvorderen van de jeugdige

In het geval de jeugdige, jonger is dan 18 jaar, budgethouder is en het college voornemens is tot terugvordering over te gaan, dan kan het zijn dat niet de jeugdige maar zijn ouder(s) verantwoordelijk zijn voor deze schuld. Is dat het geval, dan gaat het college niet over tot invordering.

8. Slotbepalingen

8.1 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van belanghebbende afwijken van deze beleidsregels, indien toepassing gelet op het doel en strekking van deze regeling leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

8.2 Inwerkingtreding en citeertitel

Deze beleidsregels treden in werking op de dag na bekendmaking en werken terug tot 1 januari 2021. Tegelijkertijd worden de Beleidsregels Jeugdhulp gemeente Losser 2020 ingetrokken. De beleidsregels worden aangehaald als "Beleidsregels Jeugdhulp gemeente Losser 2021".

Losser, 2 februari 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Losser,

*Secretaris,
Drs. J. van Dam*

*Burgemeester,
Ir. C.A.M. Kroon*